

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI**  
**MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI**  
**IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM MUASSASALARI AGENTLIGI**  
**HUZURIDAGI PEDAGOGIK MAHORAT VA XALQARO BAHOLASH**  
**ILMIY-AMALIY MARKAZI**

**MA’NAVIY-MA’RIFIY ISHLAR BO‘YICHA DIREKTOR**  
**O‘RINBOSARI LAVOZIMIGA NOMZODLARNI TANLOV ASOSIDA**  
**ISHGA QABUL QILISH UCHUN TEST SPETSIFIKATSIYASI**

**Toshkent – 2026**

**Ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari lavozimiga ishga  
qabul qilish sinovi uchun test topshiriqlari  
SPETSIFIKATSIYASI**

Mazkur spetsifikatsiya O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tizimidagi umumiy o'rta ta'lim muassasalarida ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari lavozimiga nomzodlarni tanlov asosida ishga qabul qilish jarayoni uchun test sinovlarida foydalaniladigan test topshiriqlarining mazmuni, qamrovi, topshiriqlar turi va shakli, ularni baholash mezonlari hamda test sinovlarini o'tkazish tartibiga qo'yiladigan talablarni belgilaydi.

*Spetsifikatsiyaga ta'lim sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlarga kiritilgan o'zgartirishlar, yangi pedagogik yondashuvlar hamda vazirlikning tegishli buyruqlariga muvofiq, belgilangan tartibda unga qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritilishi mumkin.*

**I. Umumiy tamoyillar**

Baholash maqsadi – ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari lavozimiga nomzodlarning ta'lim muassasasida ma'naviy-axloqiy muhitni shakllantirish, tarbiyaviy ishlarni rejalashtirish, o'quvchilar va pedagoglar o'rtasida milliy qadriyatlarni targ'ib qilish hamda huquqbuzarliklarning oldini olish bo'yicha kasbiy bilim va amaliy ko'nikmalarini kompleks baholashdan iborat.

Baholash natijalari — nomzodning lavozimiga layoqatini aniqlash hamda ishga qabul qilish yuzasidan xolis, shaffof va asosli boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun xizmat qiladi.

Baholash jarayoni validlik, ishonchlilik, adolat, xolislik va maxfiylik tamoyillari asosida tashkil etiladi. Test topshiriqlari nomzodning boshqaruv kompetensiyalarini, ma'naviy-ma'rifiy sohadagi qonunchilik hujjatlarini amaliy vaziyatlarda qo'llay olish hamda ta'lim tashkilotida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammoli holatlarni tahlil qilib, samarali yechim topish qobiliyatini aniqlashga yo'naltiriladi.

**II. Me'yoriy asoslar**

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirining 2026-yil 15-iyundagi 203-son buyrug'i (Ta'lim tashkilotlariga xodimlarni tanlov asosida ishga qabul qilish tartibi).

### III. Baholanadigan mazmun sohalar va konstruktlar

| Mazmun soha                                             | Bilim va ko'nikmalar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Testlar soni |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| <p><b>1. Huquqiy savodxonlik va ta'lim siyosati</b></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ta'limga oid asosiy me'yoriy-huquqiy hujjatlarni (Qonunlar, Prezident farmon va qarorlari, VMQ qarorlari, vazirlik buyruqlari, nizom va ustavlar), Mehnat kodeksini, "Pedagogning maqomi to'g'risida"gi qonun hamda maktabgacha va maktab ta'limiga oid me'yorlarni bilishi;</li> <li>- Korrupsiyaga qarshi kurashish va manfaatlar to'qnashuvini tartibga solish qoidalarini bilishi;</li> <li>- Ta'limga oid qonunchilik hujjatlarini amaliy boshqaruv jarayonida, xususan, pedagoglar bilan tuziladigan mehnat shartnomalarini rasmiylashtirish, intizomiy choralarni qonuniy qo'llash hamda ta'lim tashkiloti faoliyatiga oid ichki buyruq va yo'riqnomalarni ishlab chiqishda qo'llay olishi;</li> <li>- Davlat tilida ish yuritishning me'yoriy asoslarini, rasmiy uslub talablari doirasida bayonnoma, dalolatnoma, ariza, tushuntirish xati, ma'lumotnoma kabi rasmiy hujjatlarni tuza olishi hamda matnlardagi imloviy, punktuatsion va uslubiy xatolarni aniqlab, to'g'rilay olishi orqali qonunchilik talablarini qo'llay olishi;</li> <li>- Manfaatlar to'qnashuvi yuzaga kelganda xizmat tekshiruvi jarayonini tashkil etish va uni huquqiy jihatdan to'g'ri hujjatlashtirish ko'nikmalarini qo'llay olishi;</li> </ul> <p>Rasmiy hujjatlar mazmunini to'g'ri tushunib, ularning huquqiy oqibatlarini tahlil qila olishi va boshqaruv faoliyatida qonuniy yechim topish bo'yicha mulohaza qila olishi;</p> <p>-Korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvi (qarindosh-urug'chilik, sovg'a-salom va h.k.) holatlarini tahlil qilib, ularni bartaraf etish hamda oldini olish bo'yicha to'g'ri boshqaruv qarorlarini qabul qilish yuzasidan mulohaza qila olishi.</p> | <p>10</p>    |
| <p><b>2. Ma'naviy-ma'rifiy ishlar boshqaruvi</b></p>    | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tashkil etishda zamonaviy boshqaruv metodlarini, pedagogik tahlil tamoyillarini hamda vazirlikning ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini baholash bo'yicha reyting tizimi va indikatorlarini (KPI) bilishi;</li> <li>- Ta'lim muassasasida ma'naviy-axloqiy muhitni barqarorlashtirish, tarbiyaviy ishlar rejasini ishlab chiqish va strategik hujjatlar mazmun-mohiyatini bilishi;</li> <li>- Sinf rahbarlari faoliyatini rejalashtirish, ularga amaliy va metodik yordam ko'rsatish hamda sinfdan va maktabdan tashqari tarbiyaviy ishlar natijadorligini baholash tizimini qo'llay olishi;</li> <li>- O'quvchilarda milliy va umuminsoniy qadriyatlarni, vatanparvarlik va milliy g'ururni shakllantirishga qaratilgan</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>10</p>    |

|                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |   |
|------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|                                                | <p>tadbirlarni (ijodiy kechalar, uchrashuvlar, ko‘rik-tanlovlar) hamda “Sinf soati” darslarini tashkil etishda zamonaviy mediamakondan (ijtimoiy tarmoqlar, veb-resurslar) unumli foydalanish ko‘nikmalarini qo‘llay olishi;</p> <p>- Ta’lim muassasasidagi ijtimoiy-ma’naviy muhitni chuqur tahlil qilib, yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan ma’naviy xavf-xatarlarni aniqlash va ularning oldini olish yuzasidan o‘z vaqtida to‘g‘ri boshqaruv qarorlarini qabul qilish bo‘yicha mulohaza qila olishi;</p> <p>- Pedagogik jamoada ma’naviy-axloqiy tarbiya jarayonini optimallashtirish, xodimlarning tarbiyaviy ishlardagi shaxsiy mas’uliyatini oshirish hamda "Sinf soati" darslarining mazmunini davr talablariga moslashtirish bo‘yicha innovatsion yondashuvlarni mulohaza qila olishi.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |   |
| <p><b>3. Ijtimoiy hamkorlik va tarbiya</b></p> | <p>- “Oila – mahalla – ta’lim muassasasi” hamkorligi mexanizmlarini, Jamoat kengashi faoliyatini yuritish asoslarini hamda o‘quvchilarning bo‘sh vaqtlarini mazmunli tashkil etishda to‘garaklar va sport seksiyalari boshqaruvi qoidalarini bilishi;</p> <p>- Voyaga yetmaganlarning huquq va manfaatlarini himoya qilishga oid amaldagi qonunchilikni, tarbiyasi og‘ir bolalar bilan ishlashda huquq-tartibot organlari hamda “Inson” ijtimoiy xizmatlar markazlari bilan hamkorlik qilish tartibini bilishi;</p> <p>- Ota-onalar, mahalla va jamoat tashkilotlari bilan tizimli hamkorlik o‘rnatgan holda o‘quvchilar davomatini qat’iy nazorat qilishni, surunkali dars qoldiruvchi o‘quvchilar farzandlarining ota-onalari bilan profilaktik ishlarni amaliyotda qo‘llay olishi;</p> <p>- Oila, maktab va jamiyat hamkorligini kuchaytirish maqsadida maqsadli ota-onalar majlislari, davra suhbatlari, muloqotlar uyushtirish hamda o‘quvchi va ota-onalar bilan ishonchli, qo‘llab-quvvatlovchi pedagogik aloqani qo‘llay olishi;</p> <p>- Ijtimoiy hamkorlik samaradorligini tahlil qilish, ota-onalarning ta’lim-tarbiya jarayonidagi faolligini oshirish hamda huquqbuzarliklar profilaktikasining natijadorligini baholash bo‘yicha strategik boshqaruv qarorlarini mulohaza qila olishi;</p> <p>- Jamoada kelib chiqadigan nizolarni tahlil qilib, ularni bartaraf etishda va muassasada sog‘lom psixologik muhitni saqlab qolishda oila–maktab–jamiyat hamkorligi imkoniyatlaridan unumli foydalanish yuzasidan mulohaza qila olishi.</p> | 6 |
| <p><b>4. Kasbiy etika va odob-axloq</b></p>    | <p>- Pedagog xodimning odob-axloq qoidalarini, xizmat vazifalarini bajarishdagi etik me’yorlarni, ichki mehnat tartibini hamda bolalarni zo‘ravonlikdan himoya qilishga oid milliy strategiya va qonun talablarini bilishi;</p> <p>- Ta’lim muassasasida xavfsiz muhit yaratish talablarini, alohida tarbiyaviy ehtiyojga ega bo‘lgan hamda “xavf</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 8 |

|                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |   |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|                                              | <p>guruhi”dagi (notinch, nosogʻlom, toʻliq boʻlmagan oila) oʻquvchilar bilan ishlashning huquqiy-pedagogik asoslarini bilishi;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Pedagogik jamoada, fuqarolar va oʻquvchilar bilan munosabatlarda odob-axloq, kiyinish va muomala madaniyati talablariga rioya etilishini taʼminlash, ichki mehnat tartibi buzilgan vaziyatlarda qoidalarini amaliyotda toʻgʻri qoʻllay olishi;</li> <li>- “Xavf guruhi”dagi oʻquvchilar uchun maktab inspektor-psixologlari bilan birgalikda individual tarbiyaviy rejalarni ishlab chiqish hamda profilaktik reydlar (“Oʻquvchi”, “Davomat”, “Tigʻ”) tizimini amaliyotda qoʻllay olishi;</li> <li>- Oʻquvchilar tomonidan mobil telefonlardan foydalanish, yagona maktab formasi va odob-axloq qoidalariga rioya etilishi holatini pedagogik kengash va direktor huzuridagi yigʻilishlar muhokamasiga kiritish va taʼsirchan choralar koʻrish yuzasidan mulohaza qila olishi;</li> <li>- Pedagogik jamoada yuzaga keladigan axloqiy ziddiyatlarni tahlil qilish, odob-axloq qoidalari buzilganda yoki manfaatlar toʻqnashuvi holatlarida materiallarni qonuniy rasmiylashtirish hamda muassasada “zoʻravonliksiz muhit”ni yaratish strategiyalarini belgilash boʻyicha mulohaza qila olishi;</li> <li>- Bolalarga nisbatan zoʻravonlik holatlari aniqlanganda, zudlik bilan tegishli organlarni (ichki ishlar, “Inson” markazi) xabardor qilish va xavfsiz muhitni taʼminlash choralari kechiktirmasdan qoʻllay olishi.</li> </ul> |   |
| <p><b>5. Raqamli kompetensiya va AKT</b></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- MS Word, Excel, PowerPoint dasturlari, Yagona interaktiv davlat xizmatlari portali hamda vazirlikning maxsus elektron platformalari (my.maktab.uz, ERP tizimi) bilan ishlash mexanizmlari va reglamentlarini bilishi;</li> <li>- Axborot xavfsizligi, kiberxavfsizlik qoidalari, videokuzatuv kameralari xotirasidagi maʼlumotlarni muhofaza qilish hamda shaxsga doir maʼlumotlarni himoya qilish talablarini bilishi;</li> <li>- Elektron platformalarda va bulutli xotiralarda tarbiyaviy hujjatlar bazasini sifatli yuritish, maʼlumot almashinuvini taʼminlash hamda maʼnaviy-maʼrifiy ishlar monitoringini avtomatlashtirilgan tizimlar orqali qoʻllay olishi;</li> <li>- Tarbiyaviy-ommaviy tadbirlarni interaktiv multimedia vositalari va raqamli formatda tashkil etish, taqdimotlar, hisobotlar va tahliliy jadvallarni zamonaviy dasturlar yordamida sifatli tayyorlash koʻnikmalarini qoʻllay olishi;</li> <li>- Axborot xavfsizligini taʼminlash, videokuzatuv</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 6 |

|             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |              |
|-------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
|             | <p>ma'lumotlarining ijtimoiy tarmoqlarga chiqib ketishining oldini olish uchun dasturiy himoya va kibergigiyena sozlamalarini amaliyotda qo'llay olishi;</p> <p>- Sun'iy intellekt vositalari yordamida tarbiyaviy ishlar bo'yicha hujjatlarni optimallashtirish, raqamli ma'lumotlar asosida maktabning ma'naviy-axloqiy muhiti yuzasidan prognozlar tayyorlash va raqamli madaniyatni yuksaltirishga doir boshqaruv qarorlarini mulohaza qila olishi.</p> |              |
| <b>Jami</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>40 ta</b> |

#### **IV. Baholash mezonlari va ajratilgan vaqt**

Test topshiriqlari soni: Jami 40 ta savol.

Baholash: Har bir to'g'ri javob 2,5 ball bilan baholanadi (Maksimal ball – 100).

Vaqt: Test topshiriqlarini bajarish uchun 60 daqiqa vaqt ajratiladi.

#### **V. Imtihon tartibi**

*Nazorat:* Test jarayonlarini onlayn masofadan kuzatib borish maqsadida video kuzatuv tizimlari ishga tushiriladi.

*Taqiqlangan holatlar:* Test jarayonlari bir vaqtda o'tkaziladi hamda nomzodlar test o'tkaziladigan joyga belgilangan vaqtdan kechiksa, sinovga qo'yilmaydi.

Imtihon vaqtida mobil telefon va boshqa texnik vositalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

#### **VI. Foydalanishga tavsiya etiladigan adabiyotlar**

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 bet.

2. Abu Nasr Forobiy. Fozil odamlar shahri. – Toshkent: "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" Davlat ilmiy nashriyoti, 2004. – 160 bet.

3. Erkayev A., Sobirova M., Umarmulova K. Ma'naviyatshunoslik. 1-qism. O'quv qo'llanma. – Toshkent: Bookmany print, 2025. – 245 bet.

4. Milliy qadriyatlar va ma'naviy merosning jamiyat taraqqiyotidagi ahamiyati: Respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari. – Toshkent: "Ilm-Ziyo-Zakovat", 2023. – 480 bet.

#### **VII. Normativ-huquqiy hujjatlar**

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi (yangi tahrir). 30.04.2023.

2. O‘zbekiston Respublikasining Qonuni. “Ta’lim to‘g‘risida”gi (O‘RQ-637-son). 2020-yil 23-sentabr.

3. O‘zbekiston Respublikasining Qonuni. “Bola huquqlarining kafolatlari to‘g‘risida”gi. 2008-yil.

4. O‘zbekiston Respublikasining Qonuni. “Pedagogning maqomi to‘g‘risida”gi (O‘RQ-901-son). 2024-yil 1-fevral.

5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 26-martdagi PQ-5040-son qarori. “Ma’naviy-ma’rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”.

6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 26-maydagi PF-79-son Farmoni. “Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi hamda uning tizimidagi tashkilotlar faoliyatini samarali tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”.

7. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 18-yanvardagi 23-son qarori. “O‘zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatini 2025-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”.